

van het IJzerbekken
Jaargang 1, nummer 1, oktober 2010

Voorwoord

Beste lezer,

In 2003 werd met het decreet Integraal Waterbeleid het startschot gegeven voor een nieuwe, integrale benadering van het waterbeleid. Een doorgedreven integrale benadering van het waterbeleid moet leiden tot gezonde en evenwichtige watersystemen met respect voor de verschillende functies van het water en zijn omgeving. Dit klinkt misschien eenvoudig, maar uit de praktijk blijkt dat het vinden van een integrale oplossing voor diverse watergerelateerde problemen een grote uitdaging is en zal blijven.

Integraal waterbeleid berust op een nauwe samenwerking en een brede participatie van burgers, sectoren en administraties. Daarom willen we u met deze nieuwsbrief informeren over wat integraal waterbeleid in de praktijk kan betekenen. Betrokken ambtenaar, beleidsmaker of geïnteresseerde burger,... zonder onderscheid brengen we u op de hoogte van wat er allemaal beweegt rond water in het IJzerbekken.

De eerste generatie bekkenbeheerplannen werd begin 2009 door de Vlaamse Regering vastgesteld. Deze plannen moeten leiden tot daadwerkelijke realisaties op het terrein. Ondertussen hebben de verschillende partners in het IJzerbekken uiteraard niet stil gezeten. De bekkenvoortgangsrapporten 2008 en 2009 van het IJzerbekken laten zien dat verschillende acties uit het bekkenbeheerplan al uitgevoerd werden. Andere zijn in uitvoering. Meer hierover leest u in deze eerste en in de volgende nieuwsbrieven van het IJzerbekken.

Ik wens u alvast veel leesplezier,

Paul Breyne
Voorzitter bekkenbestuur IJzerbekken
Gouverneur van West-Vlaanderen

Het IJzerbekken, een stand van zaken

Bekkenvoortgangsrapport 2009 goedgekeurd door het bekkenbestuur. Het bekkenvoortgangsrapport 2009 beschrijft de vorderingen van de acties in het IJzerbekken, gerealiseerd dankzij de inzet van alle partners. Tekstueel wordt gefocust op een aantal in het oog springende dossiers. In de tabellen in bijlage bij het rapport wordt een stand van zaken gegeven van elke actie uit het (deel)bekkenbeheerplan. Het rapport beschrijft ook een aantal aandachtspunten, zowel knelpunten als opportuniteiten, bij verschillende belangrijke dossiers.

Zo komen de herinrichtingswerken op de Ieperlee stroomafwaarts Ieper aan bod. Hiermee werd de laatste fase van de werken om wateroverlastproblemen in en rond de stad Ieper op te lossen, afgerond. Ook het herstel van de oever van de Poperingevaart, inclusief het aanleggen van een vispassage en het voorzien van een bufferbekken in het stadspark van Poperinge, wordt belicht. Verder werd het bestaande bufferbekken in Kortemark uitgebreid door bijkomende werken aan de Spanjaardbeek. Dit zal de dorpskern van Kortemark bijkomend beveiligen bij hoge waterstanden. Een andere belangrijke realisatie vorig jaar was de opmaak van een overstromingsvoorspeller voor het IJzerbekken. Dit model zal toelaten om alle instanties bij overstromingen te waarschuwen zodat ze op tijd maatregelen kunnen nemen.

Meer informatie over deze en andere projecten vindt u terug in het bekkenvoortgangsrapport. U kunt het rapport raadplegen via de [website van de bekkenwerking](#). Met het bekkenvoortgangsrapport wil het bekkenbestuur bijdragen aan de verdere uitwerking van het integrale waterbeheer in het IJzerbekken.

Herziening bekkenbeheerplan IJzerbekken goedgekeurd

Op 10 september 2010 gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de herziening van de bekkenbeheerplannen van het IJzerbekken, het bekken van de Brugse Polders, het Leiebekken en het Bovenscheldebekken. Deze herziening gebeurde in het kader van de aanvulling van de plannen met de West-Vlaamse deelbekkenbeheerplannen. Deze deelbekkenbeheerplannen waren nog niet beschikbaar op het ogenblik dat de eerste generatie bekkenbeheerplannen werd goedgekeurd. Het openbaar onderzoek over de West-Vlaamse deelbekkenbeheerplannen liep van 15 augustus 2009 tot 15 oktober 2009.

Handleiding voor opmaak peilbesluiten in kustpolders

De bekkens van de IJzer en de Brugse Polders werkten samen aan een handleiding voor de opmaak van peilbesluiten. Peilbeheer is een complexe materie waar veel partijen bij betrokken zijn, elk met hun eigen belangen. Zeker in gebieden waar meerdere belangen aan de orde zijn, zijn concrete afspraken over het waterpeil nodig. Er bestaan al verschillende protocols, maar het gevoel leeft dat men telkens 'vanaf nul' moet beginnen.

In overleg met de verschillende betrokken partijen stelden de bekkensecretariaten van de IJzer en de Brugse Polders een handleiding samen voor het opmaken van peilbesluiten binnen de kustpolders. De handleiding geeft aan welke stappen best doorlopen worden om tot een peilbesluit te komen, welke elementen dit peilbesluit kan bevatten en rond welke aspecten een consensus bestaat bij alle betrokken partijen. Het document kan gebruikt worden om het overleg rond peilafspraken in een gebied te stroomlijnen. Het document is beschikbaar via de [website van de bekkenwerking](#).

Optimale glasaalmigratie aan de Ganzenpoot

Het sluiscomplex 'De Ganzenpoot' te Nieuwpoort is een grote barrière voor jonge palingen die de polderwaterloopjes stroomopwaarts in het IJzerbekken willen bereiken. Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z), de beheerder van dit complex, vroeg het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) na te gaan op welke manier ze dit vismigratieknelpunt kunnen oplossen, zonder de goede technische werking van het complex in het gedrang te brengen.

Het IJzerbekken is immers gekend als een belangrijke regio voor paling en is een waardevolle habitat voor zijn groei en ontwikkeling. Alle palingen worden als glasaaltjes geboren in de Sargassozeë. Na een tocht van ongeveer 6000 km door de oceaan zoeken ze hun weg naar zoet water om er op te groeien. Eens volgroeid trekken ze terug naar hun geboorteplek om daar te gaan paaien. Voor een succesvolle levensloop zijn palingen dus sterk afhankelijk van de mogelijkheid tot vismigratie.

De studie kadert in de Europese Palingverordening en de Benelux-beschikking Vismigratie, die de belangrijkste vismigratieknelpunten in de lidstaten willen opheffen. W&Z hoopt op basis van de resultaten van de studie een aangepast beheer te kunnen implementeren die een optimale glasaalmigratie garandeert. Voor meer informatie over deze studie kan u contact opnemen met W&Z (Sofie Deros, beleidsmedewerker integraal waterbeleid, 09 235 01 85).

Erosieprobleem in de kijker

Op vrijdag 3 december 2010 organiseert het bekkensecretariaat van het IJzerbekken in samenwerking met de collega's van het bekkensecretariaat van het Leiebekken en de provinciale erosieambtenaar een erosiedag: *Erosiebestrijding in de zuid-West-Vlaamse heuvels, knelpunten en oplossingen op maat.*

Jaarlijks worden tonnen bodemmateriaal door water geërodeerd. Ongeveer 20 procent hiervan komt in de waterlopen terecht. Erosie is vooral een probleem in het zuidelijke deel van Vlaanderen. Deze heuvelachtige streek met veel leem- en zandleembodems is veel gevoeliger voor bodemerosie dan het vlakke noordelijke deel van het IJzerbekken dat voornamelijk uit kleigrond en -polders bestaat.

De erosiedag wordt geen theoretische studiedag, maar zal het probleem en de mogelijke oplossingen schetsen aan de hand van terreinbezoeken en getuigenissen. Als aandachtsgebied is de Zuid-West-Vlaamse heuvelrug op de grens van het IJzer- en Leiebekken gekozen. Er is onder andere een bezoek gepland aan een grensoverschrijdend project rond grasbufferstroken, wilgenteendammen en hagen te Sint-Jans-Cappel (Noord-Frankrijk).

Heel wat gemeenten hebben al een goedgekeurd erosiebestrijdingsplan. De uitvoering ervan laat echter nog vaak op zich wachten. Tijdens de erosiedag worden praktijkgerichte oplossingen voorgesteld en krijgen de gemeenten informatie over bij wie ze terecht kunnen voor ondersteuning en voor subsidies om hun plannen te realiseren.

Voor meer informatie over de erosiedag kan u contact opnemen met het bekkensecretariaat van het IJzerbekken (050 45 41 10).

Wateroverlast grensoverschrijdend aangepakt

Eén van de oorzaken van de wateroverlast van eind november 2009 in het IJzerbekken is dat er steeds meer water vanuit Frankrijk het IJzerbekken binnenkomt. Een grensoverschrijdende werkgroep bestudeerde de oorzaken hiervan en stelde in wederzijds overleg oplossingen voor.

De werkgroep water van de Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking – een werkgroep die een goede samenwerking tussen West-Vlaanderen en de Franse regio's Duinkerke en Opaalkust beoogt – werd samengebracht door het bekkenbestuur van het IJzerbekken. Het bekkensecretariaat draagt het co-voorzitterschap van deze werkgroep samen met een Franse instelling – l'Agence d'Urbanisme et de Développement de la Région Flandre-Dunkerque (AGUR). Twee zaken werden onder de loep genomen: de problematische waterafvoer vanuit de Moeren en het probleem van de steeds toenemende wateraanvoer ter hoogte van de grensovergang Roesbrugge.

De afwatering van de Belgische Moeren is geregeld via een bilaterale conventie tussen Frankrijk en België van 26 juni 1890 en zijn aanvullingen van 8 maart 1968. Volgens deze conventie gebeurt de afwatering van de Belgische Moeren via een aantal kanalen en kunstwerken op het Franse grondgebied richting Duinkerke. Daar wordt het finaal, via het pompstation van Tixier, in de Noordzee geloosd. Volgens dezelfde conventie watert het kanaal Duinkerke-Veurne integraal af naar Nieuwpoort.

In periodes van aanhoudende neerslag met hoge waterstanden wordt het duidelijk dat de bestaande infrastructuur zowel op Frans als op Belgisch grondgebied haar limiet heeft bereikt. Een deel van het water dat bij dreigende wateroverlast vanuit de Moeren komt via het kanaal Duinkerke-Veurne naar Duinkerke afvoeren, kan volgens de werkgroep een oplossing bieden. Deze oplossing houdt in dat nieuwe grensoverschrijdende afspraken nodig zijn over het beheer van het kanaal Duinkerke-Veurne.

In verband met de toenemende wateraanvoer naar het benedenstroomse gedeelte van het IJzerbekken zijn de Franse en Vlaamse waterbeheerders het erover eens dat het hemelwater zo stroomopwaarts mogelijk vasthouden, de aangewezen oplossing is. Om dit te kunnen realiseren wordt in opdracht van l'Union de Syndicats d'Assainissement du Nord (l'USAN) een hydraulische studie opgemaakt voor het Franse deel van het bekken. De bedoeling is om strategische plaatsen aan te duiden waar overstromingsgebieden ingericht of hersteld moeten worden. De studie zal in december 2010 opgeleverd worden. Dan zal nagegaan worden welke projecten in het kader van een Interreg-programma kunnen gerealiseerd worden en welke partners hiervoor in aanmerking komen.

De werkgroep bezorgde de voorgestelde oplossingen aan de voorzitter van het bekkenbestuur, gouverneur Paul Breyne, voor verdere bespreking en toetsing op haalbaarheid op een grensoverschrijdend politiek forum.

Wenst u deze nieuwsbrief niet langer te ontvangen? Stuur dan een e-mail met als titel 'uitschrijven' naar secretariaat_ijzer@vmm.be

Deze digitale nieuwsbrief wordt samengesteld door het bekkensecretariaat IJzerbekken. Suggesties of andere opmerkingen kunt u bezorgen aan het bekkensecretariaat. Contactpersoon: Rik Dehaemers, bekkencoördinator, T 050 45 41 10, secretariaat_ijzer@vmm.be